

Степаненко А. І. Використання альтернативних можливостей сервісів соціальних медіа в навчально-виховному процесі вищого навчального закладу / А. І. Степаненко, І. В. Кладко // Тенденції розвитку вищої освіти в Україні: європейський вектор: Матеріали міжнародної науково-практичної конференції, Ялта (20-21 березня 2014 року). – Ялта: РВНЗ КГУ, 2014. – Ч. 1. – С. 381 – 384.

УДК 378.096

**ВИКОРИСТАННЯ АЛЬТЕРНАТИВНИХ МОЖЛИВОСТЕЙ
СЕРВІСІВ СОЦІАЛЬНИХ МЕДІА В НАВЧАЛЬНО-ВИХОВНОМУ
ПРОЦЕСІ ВИЩОГО НАВЧАЛЬНОГО ЗАКЛАДУ**

*Степаненко Анна Іллівна,
викладач інформатики ВП
"Лисичанський педагогічний коледж
ЛНУ імені Тараса Шевченка"*

*Кладко Ірина Володимирівна,
викладач іноземної філології ВП
"Лисичанський педагогічний коледж
ЛНУ імені Тараса Шевченка"*

Становлення проблеми. Швидкий темп оновлення знань в інформаційному суспільстві (за даними ЮНЕСКО в 2013г. - кожні 52 години) обумовлює необхідність переходу сучасної системи освіти на концепцію постійно триваючої освіти. «Меморандум безперервної освіти» Європейського Союзу крім формальної освіти (завершується отриманням диплома встановленого зразка) розглядає також і неформальну (що не супроводжується видачою документа).

За даними дослідників тільки 15-20 % набутих знань сучасних фахівців отримані з формальних джерел а решта 85-80 % - з джерел неформального характеру. У сучасному, інформаційно-насиченому освітньому середовищі відбувається зростання ролі неформального навчання і потрібен перегляд статусу та компетенцій викладача. [1, с. 85]

Необхідно, щоб викладачі ВУЗів, особливо молодь, звернули свою увагу на альтернативні можливості сервісів соціальних медіа для навчального процесу і почали активно їх використовувати у сфері своєї професійної діяльності. Це допоможе навчальним закладам вийти на рівень викладання, який зможе поліпшити якість навчання.

Аналіз дослідження. Вагомий внесок у дослідження можливостей використання сервісів Інтернету у навчально-виховному процесі вищої школи зробили такі науковці: О. Андрєєв, Н. Балик, Н. Діментєєвська, А. Забарна, О. Круподєрова, зокрема педагогічні можливості сервісів досліджує М. Мєнякіна.

Разом з тим питання використання соціальних мережевих сервісів у навчально-виховному процесі ВНЗ в нашій країні приділяється ще недостатньо уваги. Освітні ресурси, розміщені в Інтернеті, не здатні вирішити постійно оновлювані педагогічні завдання. Тому необхідно, щоб студенти мали не тільки певні знання, а й відповідні компетенції пошуку, систематизації, адаптації та використання освітніх веб-ресурсів як для педагогічного

проектування навчального процесу, так і для підвищення своєї кваліфікації в умовах самоосвіти. [2, с. 22]

Мета статті. Розгляд можливості сервісів соціальних медіа для навчально-виховного процесу ВУЗу.

Виклад основного матеріалу дослідження. Розвиток інформаційно-комунікаційних технологій призводить до того, що персональний комп'ютер як засіб зберігання великих обсягів індивідуально відібраної інформації втрачає своє значення. Все частіше ми починаємо використовувати можливості Інтернету для зберігання своїх даних. Не можливо заперечити, що майже у кожного є своя сторінка в соціальних мережах, на якій викладено безліч фотографій і, здебільшого, вони зберігаються тільки там. Ми перестали створювати альбоми з роздрукованих фото. Адже набагато простіше відкрити сторіночку Інтернету і згадати про якісь події, які сталися з вами. Чому б не зробити теж саме і з освітньою інформацією?

В інформаційному суспільстві професійна діяльність педагога об'єктивно вимагає перенесення частини навчальної діяльності в Інтернет. При цьому змінюється оцінка можливостей всесвітньої мережі. Якщо раніше її розглядали радше як інструмент, як технічний засіб, поряд з електронними підручниками, то сьогодні є розуміння Інтернету як навчального середовища з великими потенційними можливостями, в якому повинен реалізуватися повноцінний педагогічний процес навчання, розвитку та виховання.

Однак не варто вважати, що той викладач, який викладає навчальний матеріал прямо у соціальних мережах стане ближче і зрозуміліше студенту. Адже сама соціальна мережа створена з метою комунікації, а завдання педагога - навчити. Саме тому викладачеві необхідно навчитися створювати навчальні блоги на одному з численних сервісів в Інтернеті, і запрошувати як студентів так і колег використовувати його контент у навчально-пізнавальних цілях.

Блог (англ. blog, від web log - інтернет - журнал подій, інтернет - щоденник, онлайн - щоденник) – веб-сайт, основний вміст якого – записи текст, зображення або мультимедіа, що регулярно додаються. Відмінності блогу від традиційного щоденника обумовлюються середовищем: блоги зазвичай публічні і передбачають сторонніх читачів, які можуть вступити в публічну полеміку з автором (у коментарі до блогзапису або своїх блогів). [3, с. 122]

Для блогів характерна можливість публікації відгуків (коментарів, «коментів») відвідувачами. Вона робить блоги середовищем мережевого спілкування, що має ряд переваг перед електронною поштою, групами новин, веб - форумами і чатами:

1. Процес створення та застосування блогу носить креативний, творчий, нестандартний характер. Замість шаблонної форми є варіанти, що визначають особистість творця блогу. А це надзвичайно важливо для персональних комунікацій між викладачем і студентами.
2. Підвищується оперативність зворотного зв'язку - на кожній сторінці блогу є поле для коментарів.

3. Створення блогу втягує викладача у віртуальне середовище глобального освітнього простору, підвищує його соціально - комунікаційну компетентність, сприяє особистісному професійному розвитку .

4. Блог або хмара блогів об'єктивно стає центром персональної комунікаційної сфери викладача.

Викладач університету або звичайний вчитель загальноосвітньої середньої школи на даному етапі розвитку суспільства стає прообразом особистості, що інтегрує в собі соціальні ролі як постачальника дисциплінарних знань, організатора і фасилітатора пізнавальної активності учнів, керівника спільної проектної діяльності, так і споживача професійно значущої і культурологічної інформації, яка гарантує розвиток особистості і активну взаємодію з професійним співтовариством.

У зв'язку з цим виникає закономірне питання: а як же нам навчитися правильно використовувати сучасні можливості розвитку ІКТ? А відповідь проста - поступово. Адже ще Л.С. Виготським було введено в педагогіку поняття зони найближчого розвитку (досягти більшого у співпраці, з методичною та дидактичною допомогою викладача) . [4, с. 24]

Сучасний навчально-методичний комплекс повинен створювати навчально-методичну та технологічну базу для формування зони найближчого розвитку студентів, в якій повинна реалізуватися їх навчальна, пізнавальна, науково-дослідна та проектна діяльність. Інтернет – форуми, блоги, мікроблоги (твіттери), вікі, відеохостінги , соціальні мережі , віртуальні ігри, проекти і світи – все це форми соціальних медіа, які можна і потрібно використовувати в якості засобів освітнього процесу. Зокрема, блоги (мережеві щоденники) представляють собою багаточільове невичерпне джерело публікацій, читання і коментування, причому механізм функціонування цих та інших соціальних медіа дозволяє вести спілкування в зручному для кожного користувача режимі і з тією інтенсивністю, яка йому потрібна, чи яку він може собі дозволити. Ці якості становлять безсумнівний інтерес для освіти. Тобто саме завдяки можливостям блогу викладач може окреслити зону найближчого розвитку для студента і оцінивши ті чи інші коментарі сформулювати наступну зону.

Освітні блоги:

1. джерело внутрішніх новин освітньої установи;
2. розміщення навчальних та додаткових матеріалів;
3. зворотній зв'язок у коментарях.

Освітні блоги можуть використовуватися як окремими викладачами , так і адміністрацією навчального закладу для повідомлення зацікавленим особам оновленої інформації. Викладачі можуть розміщувати в блогах обов'язкові для вивчення або додаткові матеріали для самостійної роботи студентів. Подібну інформацію можна було б розміщувати і на сайті, проте блоги мають перевагу перед сайтами – вони забезпечують можливість зворотного зв'язку через коментування блогзаписів або створення власних, «дочірніх», блогів. Важливою метою освітніх блогів є забезпечення супроводу навчального процесу:

- обговорення спірних питань і актуальних проблем

- обговорення прочитаного (щоб спонукати студентів письмово висловлювати свою думку);
- спільна робота над проектом студентів з різних груп;
- моніторинг виконання проектів (спільних або індивідуальних).

Формування освітньої блогосфери вже не зупинити, тому пропонуємо підключитися до створення української освітньої блогосфери.

Висновки. Інтернет – простір дозволяє не тільки наситити учнів великою кількістю готових, суворо відібраних, відповідним чином організованих знань, але й розвивати інтелектуальні, творчі здібності учнів, їх уміння самостійно здобувати нові знання, працювати з різними джерелами інформації.

Використання форм соціальних медіа на уроках, безумовно, виправдано як з психологічної, так і з методичної точок зору. Навчання за допомогою сучасних технологій несе в собі величезний мотиваційний потенціал, дозволяє робити заняття більш емоційно та інформаційно-насиченими. Однак слід пам'ятати, що комунікативні завдання на занятті, в першу чергу, необхідно вирішувати за допомогою живого спілкування з викладачем та одногрупниками.

Резюме. В даній статті розглядаються можливості сервісів соціальних медіа для навчального процесу. Переоцінюються можливості всесвітньої мережі Інтернет. Розглядається поняття "блоги" як середовища мережевого спілкування. Переосмислюються соціальні ролі викладача, як постачальника дисциплінарних знань, організатора і фасилітатора пізнавальної активності учнів, керівника спільної проектної діяльності, так і споживача професійно значущої і культурологічної інформації. Надаються приклади форм соціальних медіа. Зумовлюються передумови для формування освітньої блогосфери.

Ключові слова: інформаційне освітнє середовище, навчальні блоги, фасилітатор, блогосфера.

Резюме. В данной статье рассматриваются возможности сервисов социальных медиа для учебного процесса. Переоцениваются возможности всемирной сети Интернет. Рассматривается понятие "блоги" как среды сетевого общения. Переосмысливаются социальные роли преподавателя, как поставщика дисциплинарных знаний, организатора и фасилитатора познавательной активности учащихся, руководителя совместной проектной деятельности, так и потребителя профессионально значимой и культурологической информации. Предоставляются примеры форм социальных медиа. Обусловлены предпосылки для формирования образовательной блогосферы.

Ключевые слова: информационная образовательная среда, учебные блоги, фасилитатор, блогосфера

Summary.

This paper discusses the possibilities of social media services to the educational process. The opportunity on the Internet are remeasured. We consider the term "blog" as a networking environment. The social role of the teacher as a supplier of disciplinary knowledge organizer and facilitator of cognitive activity of students, the head of the joint project activities, as well as consumer and

professional meaningful cultural information is reinvented. The examples of forms of social media are provides. The conditions for the formation of the educational blogosphere are determined.

Keywords: information educational environment, educational blogs, facilitator, blogosphere.

Література

1. **Стародубцев В. А.** Роль сетевых сервисов Web 2.0 в становлении персональной образовательной сферы учителя информатики / В. А. Стародубцев, А. А. Киселева // Информатика и образование. – 2010. – № 6. – С. 84-86.
2. **Дяченко С. В.** Проблеми підготовки вихователів до формування основ комп'ютерної грамотності старших дошкільників у контексті технологізаційної освітньої парадигми / С. В. Дяченко // Наук. записки Ніжин. держ. університету імені Миколи Гоголя. Психолого-педагогічні науки. – Ніжин, 2007. – № 5. – С. 21-23.
3. **Иванченко Д. А.** Перспективы применения блог-технологий в Интернет-обучении / Д. А. Иванченко // Информатика и образование. – 2007. – № 2. – С. 120-122.
4. **Менякіна М. С.** Педагогічні можливості сервісів Веб 2.0 / М. С. Менякіна // Комп'ютер у школі та сім'ї. – 2009. – № 8. – С. 24-26.